

pag 22

F. C. C.

358

Sedinta Consiliului de Ministri
de Marti 8 Iulie 1941.

103

~~353~~

C O N S I L I U L

de

Marti 8 Iulie 1941.

- Ședința se deschide la ora 16.40, sub președinția d-lui prof.Mihai A.Antonescu, vice-președintele Consiliului de Miniștri și Președinte ad-interim al Consiliului de Miniștri, Ministrul Propagandei Naționale și Ministru ad-interim la Ministerul Afacerilor Străine.

- Au participat domnii :

General D.Popescu, ministrul afacerilor interne;

General I.Sichitiu, ministrul agriculturii și domeniilor

Prof.Dr.Petre Tomescu, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale;

Ion Marinescu, ministrul economiei naționale;

General C.Voiculescu, subsecretar de Stat la Minist.

Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale;

Prof.Gh.Alexianu;

Prof.N.Cornățeanu;

Prof.I.C.Petrescu;

Petre Alexandrescu Roman;

Petre Strihan;

Dr.O tavian Lupu;

Paul ~~Te~~ Sterian;

Dr.C.Lisievicu;

Laurențiu Preutescu;

Al. Bădăuță.

104

~~354~~

2.

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Domnilor,
a venit la mine d-l Pflaumer, care este unul dintre Miniștri
de Interne ai Reich-ului și am discutat cu d-sa anumite pro-
bleme.

Vreau dela început să vă atrag atenția asupra unui
lucru pe care juriștii noștri l-au omis și care totuși con-
stitue un punct principal al stărilor legale de astăzi dela
care trebuie să pornim, ca dela o mare realitate. Atâta vreme
cât ostilitățile continuă, atâta vreme cât Statul Român nu
a făcut un Decret de anexiune a acestor teritorii, cu organi-
zarea cărora noi ne ocupăm, noi ne găsim într'un regim de
ocupatio belica, iar nu de ocupațiune ca mod de dobândire a
teritoriului. Prin urmare aici se exercită o suveranitate de
ocupant. iar nu de Stat suveran. Până în momentul când vom
face declarațiunea de anexiune formală, - și aceasta n'o pu-
tem face decât în momentul când ostilitățile sunt terminate
sau când ajung la un punct când ne îngăduie anexiunea formală,
până atunci din punct de vedere al dreptului pur noi ne gă-
sim într'o ocupațiune militară și regimul legal este condus
de legile războiului. Deci armata este aceea care dirijează,
regulele războiului sunt acelea care stăpânesc toate operațiu-
nile și toate funcțiunile pe care le îndeplinește armata,
pregătind opera de anexiune.

Acestea sunt acte preparatorii care nu trebuiesc să
se rezeme pe nici un Decret special sau măsură cu caracter
formal, pentru că până la data când se face anexiunea,
eu nu exercit o suveranitate, care să-mi dea dreptul de
legiferare pentru aceste teritorii.

Nu este vorba de o reglementare teritorială asu-
pra Basarabiei și Bucovinei atâta vreme cât mă găseș în
stare de război și nu pot face o asemenea reglementare
pentru un teritoriu pe care nu-l am încă în stăpânire nici
chiar din punct de vedere militar, oăci nu toată Basarabia

105

~~355~~

este ocupată. Pe de altă parte, atâta vreme cât ostilitățile sunt în curs, indiferent dacă au ieșit de pe teritoriul românesc, noi ne găsim într'un regim de război în care dreptul războiului, cu toate instituțiunile și consecințele lui formale este acel care domină.

16) Prin urmare până la terminarea acestei perioade regimul legal este un regim de ocupațiune militară în care funcțiunile pe care le îndepliniți dv. sunt pregătitoare în vederea anexiunii; armata împreună cu dv. săvârșește o serie întregă de acte în care ocupatorul le poate îndeplini și dv. nu faceți în fapt decât să pregătiți toate reformele și organizarea pe care pe urmă le vom consacra în drept

16) Până atunci însă rămâne regimul legal al ocupațiunii militare conform legilor războiului. Potrivit acestor legi putem exercita imediat atributele de suveranitate pentru poliție și siguranță. Conform regulilor ocupațiunii clasice și ocupațiunii pragmatice putem exercita toate atributele de suveranitate, însă n'o putem face cu titlul de suveranitate și cu titlul de deținător al unei suveranități cu caracter temporar de uzufructuar al suveranității.

16) Până la terminarea ostilităților starea de drept este aceea a unui regim militar. Dv. pregătiți totul și puteți lua unele măsuri în fapt. N'aveți nevoie pentru aceasta de nici un cadru legal. Astfel ordonanțele și toate legile care se vor institui în aceste teritorii nu vor intra în vigoare decât după ce am terminat operațiunile militare și printr'un Decret am anexat teritoriul sau printr'un Decret care introduce aceste norme declară sau declarăm acest teritoriu ca aparținând României.

Astfel vă rog să nu vă ocupați deocamdată de problemele formale. Voi veni și eu la Cernăuți și la Chișinău zilele acestea, pentruca să ne dăm seama, în raport cu evoluția ostilităților, care este momentul

106

3/16

4.

potrivit ca să trecem dela starea de ocupația belică la starea de ocupațiune și de dobândire a suveranității și apoi se va pune problema. Până acum suveranitatea se exercită de armată și în conformitate cu legile războiului, armata putând lua orice măsură compatibilă cu calitatea sa de uzufructuară a suveranității.

Ordonanțele care se dau nu se pot da decât de armată. Nu se pot da ordonanțe în numele suveranității politice, câtă vreme suveranitatea politică nu este stabilită asupra teritoriului. Așa că deocamdată nu dați nici un fel de ordonanță, afară de ordonanțele privind asupra ordinii publice și care vor fi date de comandamentul militar. În afară de acestea să nu luați nici un fel de măsură cu caracter normativ, formal pentru că ne îndepărtăm dela regulile elementare în materie de anexiune.

Ceeace importă este să procedăm dela început la realizarea acelor opere pe care le-am urmărit.

D-~~le~~ General Antonescu m'a informat că problema rublelor s'a pus deja într'un mod foarte insistent și comandamentele nu știu ce să facă cu rublele care circulă.

Pe de altă parte d-~~le~~ General Antonescu mi-a comunicat că în proprietatea noastră din Basarabia și Bucovina au intervenit foarte multe mutațiuni din 1940 până azi; că foarte multe din proprietățile părăsite au fost împărțite fie sub forma de organizațiuni de kolhozuri, fie ca proprietăți individuale mici, astfel încât alături de toate celelalte probleme vom avea o problemă de dozaj și psihologie politică și socială și economică a modului cum vom face această cântărire a situațiunii de fapt și a situațiunii de drept, pe care trebuie să o creem.

Vom avea problema restabilirii drepturilor celor cari și-au pierdut proprietățile puși în fața dreptului de posesiune al celor cari între timp au dobândit proprietățile.

S'a găsit în Basarabia încă în foarte multe sate populația evreească având proprietate rurală, fără nici un statut legal. Această populație părăsește toate comunele noastre rurale. Toată populația evreească pleacă dela țară și părăsește bunurile imediat. Câtă vreme va rămâne această populație la crașe, vom vedea. Dar deocândată toate satele trebuesc curățate, să folosim această soluție avantajoasă care ne oferă posibilitatea de a avea încă proprietăți vacante, pentru a face circulația proprietății rurale, pentru ca să nu ne creem conflicte sociale cu posesorii unor bunuri dobândite în cursul anului 1940.

Ceeace trebuie făcut imediat este introducerea administrației și poliției în Basarabia și Bucovina.

General D. Popescu, ministrul internelor : Eu am trimis personalul administrativ și polițienesc, dar n'a fost lăsat de Marele Cartier să treacă în Bucovina. I-a ținut două zile la Rădăuți.

General D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Pentru Basarabia voi lua măsuri să nu se mai întâmple acest lucru. Cei cari sunt destinați pentru Basarabia de Nord să se fixeze la Iași, iar cei destinați pentru Basarabia de Sud să se fixeze la Galați.

General D. Popescu, ministrul internelor : Sunt a colo toți.

General D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Mi s'a spus că în Bucovina nu sunt gardieni publici.

General D. Popescu, ministrul internelor : În Cernăuți avem peste 300 gardieni în funcțiune; avem deasemenea și în celelalte orașe din Bucovina. Pentru Chișinău am destinat 360 gardieni cu comisari, cu comandanți și toți sunt la Iași.

General N. Stoienescu, ministrul finanțelor : Când am discutat, prin organele mele intermediare, problema ca armata germană să folosească tot leii noștri până la Nistru, mi s'a ridicat

108

358

6.

obiecțiunea : de unde știți dv. că în viitorul apropiat frontiera de Est a României va fi acolo unde credeți dv. în prezent ? Poate că ar fi mai prudent ca și în Basarabia să utilizați tot rublele cum vor fi utilizate și la Est de Nistru. Pentru că utilizarea monedei este un act de suveranitate, eu trebuie să public un Decret Lege pentru a face această operațiune sau să autoriz pentru aceasta Banca Națională. ~~Mina~~ s'a sugerat ideea ca să lăsăm schimbarea rublelor pentru mai târziu.

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Totuși problema schimbării rublelor poate fi soluționată fără a face acte de suveranitate. Se întâmplă că informațiunile profesionale ale internaționalistului mă ajută. Ocupatorul însuși poate emite monedă în teritoriul ocupat. Din moment ce ai dreptul de a emite monedă, firește că ai dreptul de a retrage pe cea din circulație. În domeniul în care profesiez de zece ani pot face oarecare autoritate ca atunci când afirm un lucru să-l afirm cu senitătatea omului de știință.

Retragerea monedei și substituirea ei nu este un apanaj al suveranității. Prin urmare această operațiune poate fi făcută imediat, fără să impietăm asupra regimului de drept general al provinciei.

Însă la aceasta se adaugă necesitatea de a lua măsuri ca să nu ne pomenim cu o criză de ruble, care să ne poată complica problema financiară, după cum existența puterii de cumpărare a rublelor pe teritoriul acesta poate să deschidă posibilitatea unei vechice infiltrațiuni de ruble de pe teritoriile adiacente, ceace este normal din moment ce am sustras definitiv rublele de pe un teritoriu, iar pentru populația de pe alt teritoriu creez anumite cazuri de schimb.

109

7.

~~359~~

Aceasta este problema care ne preocupă. Astă noapte d-l General Antonescu mi-a telefonat și mi-a spus că în Bucovina n'au organizat pe lângă armată servicii care să facă imediat schimbarea monedei.

D. general N. Stoenescu, ministrul finanțelor : Eu n' am spus că nu este oportună schimbarea, ci am spus că este nevoie de un Decret-Lege, iar Banca Națională trebuie autorizată tot printr-un Decret-Lege.

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Nu este nevoie de Decret.

Vă dau eu formula. Fără nici un statut, Ministerul de Finanțe pune la dispoziția comandamentului militar dela Cernăuți o sumă corespunzătoare cu volumul pe care, după primele noastre informații, îl socotim că va acoperi nevoile de schimb : una rublă un leu. Deocamdată comandamentul militar dă o ordonanță, dispunând de sumele pe care le are la îndemână, care nu sunt nici pe baza unei legi, nici cu un scop special monetar, ci numai de ordin administrativ și așa face schimbul dând un leu pentru o rublă și notând în registre sumele pe care le-a primit la comandament. Este un depozit necesar la comandament asupra căruia se dă un avans, rămânând ca restul și întreaga problemă monetară a rublei în raport cu schimbul internațional să fie rezolvată în momentul când și pe plan internațional și pe plan legal se poate face anexiunea.

Deci vă rog să îngrijiți ca comandamentele militare dela Cernăuți și Chișinău să facă o primă măsurare a volumului de monedă necesară pentru ca să punem la dispoziția comandamentelor aceste sume pentru nevoile războiului, iar comandamentele pe calea unei ordonanțe pot face acest schimb.

D. general N. Stoenescu, ministrul finanțelor : Facem un Decret, îl publicăm în Monitorul Oficial, care va fi tras în câteva numere și nu va avea cunoștință de el decât organul interesat.

110

8. 360

Nu putem să dăm un leu pentru o rublă, căci ar fi să ne batem joc și noi, pentru a doua oară, de țăran. Să le dăm 6 lei, cât le dau Germanii.

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Germanii sunt oameni cari trec și se duc mai departe; au interesul să le cumpere și vor să achiziționeze mărfurile în mod ușor, prin lăsarea mărcilor pe care pe urmă le vor absorbi după regulile de suveranitate care le aparține. Dar eu când am dat 6 lei pe rublă rămân cu acest curs definitiv și cu tot volumul în circulația mea fiduciară pentru acoperirea rublelor pe care le-am scos din circulație.

Pe de altă parte sistemul monetar german nu este un sistem de acoperire metalică, ci cu totul altceva.

Pentru mine este cu totul altceva să fac inflație ca să îmbogățesc pe câțiva din săteni, - și din informațiile pe care le am, sătenii n'au bani, ci au numai Evreii și câțiva negustori cari au făcut comerț pentru comuniști. Acesta este elementul care mă interesează ?

Firește că este o autonomie de ordin politic a fiecărui Ministru, dar în politica generală sunt anumite directive pe care Conducătorul Statului le exercită. Am luat măsura de a da un leu pentru o rublă, am comunicat d-lui General Antonescu, care a fost de acord cu acest sistem, vom vedea pe urmă, după ce vom primi rublele, care sunt consecințele sociale și vom vedea dacă în interesul social trebuie să sprijinim țărănimea dându-i 6 lei pentru o rublă, sau prin alte mijloace care să-i dea o compensație asupra pierderii, fără să ne cream noi probleme monetare.

Pe de altă parte consider ca o datorie pentru noi, ca o decentă, atunci când Rusia svârle miliardele

noastre într'un coș fără fund, odată cu bunurile prădate și când timp de un an nu isbutim să obținem nimic, nu un leu, să vină astăzi să recunosc puterea de cumpărare a monedei rusești și dreptul de suveranitate al Rusiei, care ne-a devastat pământul românesc și care a pustiit și furat pe tot teritoriul Basarabean și Bucovinean, ca să cumpere pe Români ! Mi se pare că este o obligație politică de a răspunde cu o politică identică, indiferent de punctul de vedere german. Si pe această temă am comunicat Berlinului, pentru că Berlinul urmărește să aibă c putere de cumpărare a monedei pentru armata în trecere și un sistem comercial facil, având deschisă marea problemă monetară cu Rusia oricând, în timp ce eu nu pot trata problema monetară pe aceleași principii și călăuzit de aceleași reguli.

Așa că deocamdată rămâne stabilit : se dă pentru o rublă un leu și vom trece în registrele noastre rublele primite, rămânând ca ulterior să vedem care va fi cursul adoptat de Statul Român și compensația dată deponenților de ruble pentru eventuala diferență.

4. general N.Stoenescu, ministrul finanțelor : Din punctul meu de vedere îni este perfect egal. Consecințele însă sunt de ordin social. Rușii au luat țăranului 40 lei pentru o rublă și vede acest țăran ca acum pentru o rublă primește un leu. Germanii nu întrebuințează decât tot lei și deci vor fi două armate, una care va plăti rubla cu 6 lei, iar alta cu un leu.
5. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Dimpotrivă, vă dau o soluție ca să faceți o bună afacere pentru țărâtime și pentru Statul Român. Dați lei 2 Germanilor pe 6 lei rubla. Scoateți rublele de pe acest

172

10.

teritoriu și cereți Germanilor să facă cumpărături și schimburi prin casele noastre de schimb și noi primim să se dea mărci germane pe cursul de 6 lei rubla, rămânând ca noi să ne rezolvăm problema rublelor cu deținătorii de ruble din Basarabia și Bucovina.

Ce-i interesează pe Germani ? Să poată folosi o monedă pe teritoriul nostru și acea monedă să aibă o putere de achiziție. Au stabilit puterea de achiziție la cursul care vi s'a comunicat oficial, acela de zece ruble o marcă. Noi primim acest curs și dăm corespunzătorul în lei Germanilor, cari vor veni și vor avea nevoie de monedă și cari ne vor pune în schimb la dispoziție mărcile respective.

Atunci nu se pune nici problema de conflict de monedă și nici de pauperizarea populației, precum nici de lipsa unui instrument de cumpărare pentru armata germană în trecere.

D. Petre Strihan : Dacă se întârzie, are să se sporească stocul.

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului :

Dacă stăm multă vreme așa, cu siguranță că vom ajunge aici.

De altfel avem experiența coroanelor. Știm ce s'a petrecut atunci la 1918-1921. Cel puțin atâta prudență să avem acum, ca să evităm experiența de atunci.

D. prof. G. Alexianu : Dacă Germanii cumpără cu 6 lei rubla și noi cu un leu, toată lumea se va duce la ei, și noi vom cumpăra rublele prin intermediul Germanilor.

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : De unde au ruble Germanii, dacă eu scot rublele de pe piață și dau lei ?

D. Laurențiu Preătescu : Populația se va duce să ia mărci germane și apoi acestea vor fi vândute Statului Român.

193

363

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Din moment ce interzic pe teritoriul meu altă monedă decât moneda românească, de ce vă puneți asemenea probleme ? De aceea trebuie să scot rublele, pentru că dacă circulă rublele trebuie să primesc și marca germană.

D. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Minist. Muncii : Armata germană să aibă numai lei luați dela noi.

Domnu**le** președinte, ați hotărât să plecăm la Cernăuți și s'au dat și îndrumări de activitatea pe care s'o depunem acolo. Am vrea să se precizeze rostul nostru acolo, pentru că din moment ce autoritățile militare vor face totul, noi nu suntem decât niște organe de informațiuni. Dv. ați spus că suntem organe de informare și de luare de măsuri la fața locului.

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Situația aceasta are să dureze numai câteva zile. Veți ajuta administrația militară, făcând însă o administrație de fapt și nu de drept în această primă fază, ca să nu pierdem vremea.

D. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Minist. Muncii : Care este rostul nostru față de autoritățile militare ? Vom merge acolo și vom face propuneri, dar cine suntem ?

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-președintele Consiliului : Din cauză că noi discutăm prea mult chestiunile formale, de aceea ajungem să ne punem asemenea probleme.

Dv. când veți ajunge la Iași, d-l General Antonescu va ordona comandamentului militar dela Cernăuți, precum și celui dela Chișinău să se pună în legătură cu dv., arătând că dv. sunteți viitorii conducători administrativi, cari nu puteți intra în exercitarea atribuțiilor dv. până când împrejurările militare nu o vor îngădui.

114

369

12.

Deasemeni toate operațiunile pe care le va indeplini
armata, vor trebui făcute de acord cu dv.

D. general C.Voiculescu, subsecretar de Stat la Minist.Muncii :

Foarte bine, domnule președinte.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Pentru aceasta, n'avem nevoie nici de decrete, nici de legi, nici de scrisori de acreditare.

Când la 6 septembrie, am venit cu generalul Antonescu am guvernat șapte zile fără nici un fel de decret. Dl. general Antonescu avea un decret; eu însă nu eram nici măcar șeful de cabinet al Conducătorului Statului și vă asigur că totuși am guvernat șapte zile fără nici un fel de decret, fără nici o formă și am exercitat atribute de suveranitate.

Această obsesie formală ne-a întârziat și ne-a dus unde suntem, pentrucă la fiecare ceas așteptăm carapeca unei ordini formale.

Administrația este o realitate; trăirea unui Stat este o expresiune vitală. Prin urmare, aceasta interesează în primul rând, mai ales într-o perioadă de război, când dreptul se realizează prin violență și când consolidarea lui se face prin mijloace care trec de ordinea formală.

Dacă am sta numai pe o ordine formală, ar trebui să proscrim războiul, să desființăm armata și să considerăm toate măsurile acestea ca împotriva spiritului nostru creștin și a idealului uman. Dar nu după aceste reguli se conduce viața unui popor.

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii:

La Cernăuți se găsește dl. Rîoșanu, trimis cu o delegație,

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : N'are nici un act scris, nici o delegație scrisă.

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii:

Atunci am o rugăminte : Chemați-l la București.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Aceasta nu pot s'o fac, pentrucă dl. general Antonescu a dat domnului Rîoșanu o însărcinare la Cernăuți și eu nu pot s'o retrag.

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii :

Dar nu în legătură cu însărcinarea noastră, în orice caz.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Ba da, în legătură cu însărcinarea dvs.

Dvs. veți vorbi mâine la Iași cu dl. general Antonescu.

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii :

Nu trecem prin Iași, ci prin Roman.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Atunci, eu îi voi telefona d-lui general Antonescu și probabil că îl veți vedea la Roman.

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii :

Foarte bine, domnule președinte. Vom primi indicațiuni precise.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Prin urmare

dvs. veți face operația de informare și de coordonare. Principala dvs. funcțiune, - pentru că dl. ministru de interne a și trimis organele de poliție și de siguranță, - este funcțiunea agricolă. A două funcțiune importantă este funcțiunea financiară, prin retragerea rublelor. În rest, problema este de imediată cercetare a situației economice și a posibilităților economice locale, imediata cercetare a situației, pe care o prezintă proprietatea și rurală și urbană, ca să vedem care sunt măsurile, pe care va trebui să le luăm ca să reglementăm condițiunea și a unuia și a celeilalte, ca și măsurile de ordin social, pe care trebuie să le aplicăm, ca să combatem urmele eventuale ale comunismului.

În ce privește măsurile cu caracter sanitar, cu trenul de astă seară pleacă și materialele sanitare, despre care am vorbit ?

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii :

Pleacă două vagoane cu medicamente.

2/3 117 15

Dl. dr. Petre Tomescu, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale : Fleacă și un laborator, care se va instala imediat la Cernăuți, pentru a face analiza apei și a cerceta diferitele substanțe toxice, care eventual ar fi rămas acolo. Am auzit că Rușii au lăsat foarte multe conserve, fie că au fost surprinși de evenimente, fie cu alte scopuri. În orice caz, noi trebuie să avem un laborator cu oameni de încredere, care să facă analizele de rigoare.

Am trimis și un depozit sanitar, care va face față primelor necesități.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Domnule ministru de interne, ați primit vreo informație de la poliție și siguranță ?

Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Am primit. De altminteri este aici și dl. dr. Lupu, care are o serie întreagă de date interesante, privitoare la situația de la Cernăuți.

Ceeace este important este că toate instalațiile de apă și electricitate au fost stricate.

Dl. dr. Octavian Lupu : Au fost aruncate în aer.

Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : O foarte mare parte din populația românească din Bucovina a fost deportată. Câțiva evrei comuniști au tras asupra armatei noastre din spate.

Dl. dr. Octavian Lupu : Au tras și în oraș, în timpul când am intrat acolo.

Dl. general I. Sichițiu, ministrul agriculturii și domeniilor : Nu există decât un singur remediu ca să scăpăm de ploșnițele acestea, foc până la pământ.

Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Remediu acesta și s'a aplicat. Cei vinovați au fost prinși prin pădurile din apropiere și li s'a aplicat sancțiunea legală.

Dl. I. Marinăscu, ministrul economiei naționale : Încă o "legalitate", domnule președinte.

- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Poliția s'a instalat. In toată Bucovina edificiile publice sunt într'o stare jalnică.
- Dl. dr. Octavian Lupu : Foarte murdare și nefingrijite.
- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Dacă ar fi murdare n'ar fi nimic, dar sunt distruse.
- Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Prin urmare, astă seară la 11 pleacă trenul cu funcționarii necesari completării administrației din Bucovina, adică pentru cele trei județe dela Nord și pentru județul Hotin.
- Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii : Aceștia pleacă din centrale. Ceilalți sunt la Iași. Funcționarii Ministerului de Interne repartizați pentru Basarabia, sunt la Iași; dar nu sunt ceilalți.
- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne: Ai mei sunt la Iași, la Huși și la Galați.
- Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii : Pentru ceilalți n'am dat nici o dispoziție.
- Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Să dați dispoziții pentru toți. Să plece la Iași cei repartizați pentru Basarabia de Nord și Basarabia centrală, iar la Galați, cei repartizați pentru pasarabia de Sud,- dela toate departamentele,
- Dl. prof. Petre Tomescu, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale
Pentru medici, am luat dispoziția să plece cu trenul oficial de astă seară medicii primari de județe și medicii de spitale, împreună cu dl. dr. Lupu,
- Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii: Direcțiunea Căilor ferate colectează vagoanele după sistemul nostru militar, adăogând mereu, pe măsură ce trenu^l merge mai departe.
- Dl. prof. N. Cornățeanu : Agronomii, silvicultorii și viticultorii vor merge astă seară; ceilalți vor pleca mâine seară sau mai târziu.

- Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Luați dvs. dispozițiuni. Ar trebui să ne ocupăm de organizația a încă unui tren special pentru Iași.
- Dl. prof. Gh. Alexianu : Este aici și dl. Cornel Popescu, care s'ar putea ocupa de această chestiune.
- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Trebuie însă să se dea un ordin dela Președinție.
- Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Am să vorbesc eu la Direcția Generală a Căilor Ferate, însă să-mi dau seama mai întâi de numărul persoanelor care urmează să plece.
- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Ai mei sunt toți pe Prut. Trebuie luate informații dela celelalte ministere.
- Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Atunci, dl. secretar general al Președinției va comunica astăzi seară domnilor miniștri că tot personalul destinat Basarabiei de Nord, Basarabiei de mijloc și Basarabiei de Sud trebuie să părăsească Bucureștii pentru a merge la Iași și la Galați, începând de mâine. Cei repartizați pentru Iași pot pleca mâine seară,
- Fiecare departament să comunice până mâine la ora 11 numărul funcționarilor cari urmează să plece, pentruca Direcția Generală a Căilor Ferate să poată organiza un tren, care să plece mâine seară la Iași cu funcționarii destinați Basarabiei de Nord și Basarabiei Centrale.
- Poimâine seară va pleca un tren spre Galați, cu funcționarii repartizați pentru Basarabia de Sud.
- Dl. prof. Gh. Alexianu : Sunt funcționari cari trebuie să sosească din provincie la București și apoi să plece mai departe, spre Iași sau Galați.
- Dl. general I. Sichițiu, ministrul agriculturii : Pentru aceștia, Calea Ferată adaugă vagoane la trenurile obișnuite.
- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : S'au adăugat vagoane și trenurilor, care au plecat spre Moldova.

Dl. prof. Mihai vice-președintele Consiliului : Prin urmare, domnule general Voiculescu, voi încerca să văd dacă dvs. veți putea vedea pe dl. general Antonescu la Roman. În orice caz dvs. veți merge la Cernăuți. Veți atrage atenția d-lui Rîșanu că atribuțiile suveranității urmează să fie exercitate de armată, că dvs. sunteți organele care completează, chiar în prima fază, acțiunea armatei, pentru a-i da indicații asupra modului cum trebuie să se facă această administrație încă de pe acum și că dvs. vă ocupați cu stabilirea regimului de reorganizare a Bucovinei și Basarabiei, de regimul general al acestor provincii, în așa fel că în primele zile veți lucra în Bucovina, rămânând ca apoi să treceți în Basarabia,

De altfel, îi voi telefona sau îi voi telegrafia și eu, ca să-i dau toate lămuririle în această privință și în orice caz voi vorbi cu dl. general Antonescu, pentru ca d-sa să dea ordin Marelui Cartier General, Comandamentului Militar din Cernăuți și tuturor garnizoanelor din Bucovina, ca și trupelor din Basarabia, pentru ca toate autoritățile militare de acolo să fie încunoștințate de misiunea dvs. și de funcțiunea pe care o îndepliniți.

Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Domnule președinte, ce facem cu garnizoanele unde nu sunt trupe ? La Storojineț nu este armată deloc iar la Cernăuți este un simplu regiment de infanterie.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Jandarmeria nu este instalată? Acolo unde nu există armată, jandarmeria are autoritatea. Acesta este principiul.

Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Atunci jandarmeria este autoritatea militară care exercită suveranitatea. Jandarmeria este instalată în toate părțile.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Chiar vă rog să atrageți atenția autorităților militare că acolo unde nu este armată, autoritatea se exercită prin jandarmeria.

- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Domnule președinte, trebuie să vă spun că a mai venit cineva la mine, ca să-mi ceară diferite sume din fondurile secrete ale Ministerului.
- Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Am intervenit la Ministerul de Finanțe ca să deschidă un credit și să pună la dispoziția d-lui general Voiculescu zece milioane lei pentru primele cheltuieli necesare administrației și acțiunii, pe care o întreprinde.
- Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne : Altceva vream să vă spun eu : mi s'au cerut fonduri dela Ordinea Publică. Eu am avut la început acolo 18.000.000 lei, sumă care a fost redusă la 15.000.000 lei. Acum n'am cerut pentru Bucovina și Basarabia nici un leu în plus, însă nici eu nu pot să dau nimic în plus pentru alte cheltuieli, pentru că n'am posibilitatea. Astfel, a venit dl. Păcurariu la mine și mi-a cerut niște bani, pentru diferite cheltuieli, însă eu n'am avut de unde să-i dau.
- Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii : Am să iau eu asupra mea această chestiune.
- Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Cheltuielile acestea vor intra în regimul general.

Domnilor, dl. ministru Pflaumer și dl. Elgering sunt reprezentanții armatei germane, atașați pe lângă Marele Comandament Român. Dl. general Antonescu vrea să-i folosească direct, nu numai pentru legăturile, pe care pot să le îndeplinească, în calitatea domniilor lor de atașați pe lângă Comandament și pe lângă dl. general Antonescu, dar și pentru experiența de ordin social pe care o au, pentru funcțiunile civile pe care le-au îndeplinit și chiar pentru funcțiunile militare pe care le-au avut fiecare dintre dânsii.

Dl. Pflaumer este unul dintre miniștrii de interne ai Germaniei. P-șa este acel care a făcut colonizările în foarte multe regiuni germane și s'a ocupat cu reglementarea

922 340

administrativă de ocupație germană în multe provincii.

16 // Dl. Pflaumer are experiență și mai ales are experiența schimburilor de populație și migrațiilor silite. // Domnul Pflaumer are o experiență de organizare administrativă nouă, care să creeze funcțiunilor locale puteri de viață efectivă.

Măsurile pe care le-a aplicat în colaborarea cu armata germană, acolo unde a lucrat, le-a comunicat d-lui general Antonescu și d-sa le-a considerat elemente informative foarte serioase ca să le luăm și noi în seamă în această primă fază de ocupare a Basarabiei și Bucovinei.

Prin urmare, dl. Pflaumer și colaboratorii d-sale, - dl. Pflaumer din punct de vedere formal este investit cu calitatea de ofițer de legătură pe lângă dl. general Antonescu, - vor fi buni sfetnici, cari să ne arate modul cum au fost soluționate foarte multe dintre problemele, pe care le vom întâlni și la noi în Basarabia și Bucovina, mai ales, cu această ocaziune, vom avea de îndeplinit o misiune comună pentru anumite migrațiuni cu privire la teritorii supuse suveranității germane și la teritorii supuse suveranității române. Așa dar dumnealor vor fi organe de colaborare. Astfel fiind, vă rog să vă ocupați cu toată atențiunea de dl. Pflaumer și să-i stabiliți, oridecâteori are nevoie, legătura cu dl. general Antonescu, cu care a avut o lungă conversație acum câteva săptămâni.

16 Dl. general D. Popescu, ministrul afacerilor interne: Mi-a dat foarte prețioase date în legătură cu ocupația, date pe care le-am folosit. Tot ce ne-a spus a fost cu caracter practic.

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii :

16 // Cred că acolo unde există un comandant militar mai mic decât mine în grad, se cuvine să exercit cu atribuțiunile. Dacă de pildă, ducându-nă la Cernăuți, găsesc acolo un colonel, pot sta eu la ordinele sale ?

Dl. prof. Mihail Antonescu, vice-Președintele Consiliului : Dvs. fiind și general în activitate, veți primi comandamentul în primele zile.

Dl. general M. Stoenescu, ministrul finanțelor : Faci oficiul de etapă.
Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : In realitate ce facem noi este o funcțiune de etapă.

Aceasta este prima fază, pentru că ostilitățile sunt încă în curs.

Dl. general I. Sichițiu, ministrul agriculturii : gă nu fie etapele organizate deja de Cartierul General.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Nu. Venise dl. general Iacobici ca să organizăm etapele, dar dl. general Antonescu a spus că nu mai vede necesitatea organizării etapelor, căci ele vor fi organizate de administrația care va intra în funcțiune,

Prin urmare, nu rămâne decât să vă doresc să lăsați toate formele la o parte și ținând seama de marile obiective să începeți imediat colaborarea cu organele militare, pentru ca să le înarmați asupra măsurilor care trebuiesc luate, fără prea mare filozofie și discuțiuni inutile, pentru că discuțiunile în trecut ne-au dus la pierderea granițelor și nu la câștigarea lor.

Trebue să luați măsuri imediate pentru recoltă, pentru retragerea rublelor, precum și celelalte măsuri preliminare pentru economie și ordinea publică, de care v'am vorbit. Aceasta în prima fază.

Înainte de a două fază voi veni la Cernăuți și la Chișinău împreună cu dl. general și atunci, ținând seama de datele concrete pe care le avem, vom putea stabili dozajul și data introducerii statutului legal, pentru că eu consider că acest statut legal introdus înainte de vreme, departe de a ne întări, nu face decât să slăbească puterea și prestigiul legii,

Prin urmare, în prima fază : înfăptuire, organizare pentru recoltă, organizare pentru revizuirea proprietății, organizare pentru retragerea rublelor și pentru primele așezări de ordin economic. Nu mai vorbesc de măsurile de siguranță și de ordine publică pe care armata trebuie să le

124 344

îndeplinească și la care dvs. ajutați, dându-ne toate informațiile pentru ca să putem lua toate măsurile necesare, sau împreună cu Marele Cartier să asigurăm colaborarea necesară pentru o perfectă ordine pe întregul teritoriu.

Cu riscul de a nu fi înțeles de unii tradiționaliști cari mai pot fi între dvs., eu sunt pentru migrațiunea forțată a întregului element evreesc din Basarabia și Bucovina, care trebuie svârșit peste graniță. Deasemeni sunt pentru migrațiunea forțată a elementului ucrainian, care nu are ce căuta aici în momentul acesta.

Sunt pentru revizuirea radicală în ce privește proprietatea, precum și în ce privește organizarea producțiunii și disciplina muncii.

Nu mai pe aceste baze putem scăpa națiunea noastră de fenomene de infiltrație străină și de descompunerea care ne a dus odată la prăbușirea granițelor.

Esșentialul este să câștigăm pacea și pacea n'o putem câștiga decât procedând astfel.

Imi este indiferent dacă în istorie vom intra ca barbari. Imperiul Roman a făcut o serie de acte de barbarie față de orizontul contemporan și a fost totuși cel mai vast și mai mareș așezământ politic.

Nu știu peste câte veacuri neamul românesc se va mai întâlni cu libertatea de acțiune totală, cu posibilitatea de purificare etnică și revizuire națională, pe care atâtea veacuri a prăbușit-o printr'o serie de infiltrațiuni.

În ceasul când am procedat la exproprierea urbană, când situația nu era aceea de astăzi, am spus că-mi este complet egal de ce se va spune, Ceeace mă interesează este să folosesc acest moment istoric, să dau aceste drepturi națiunii, pe care nimeni nu va îndrăzni să i le ia înapoi fără o revoltă în stradă. Preocupările noastre trebuiesc așezate pe instituțiuni fundamentale, pe proprietate, pe comerț, pe industrie, pe toate manifestările vieții economice care întăresc viața morală a unei națiuni.

125 345

La fel spun acum : nu există pentru istoria noastră un moment mai favorabil, mai larg, mai vast, mai liber pentru o totală descătușare etnică, pentru o revizuire națională și pentru o purificare a neamului nostru, ca să putem infrunta alte veacuri de silnicie sau de pătrundere străină. Chiar dacă vor veni acele veacuri, să profităm de acest moment istoric și să stabilim noi baze de luptă pentru viitor.

Așa că vă rog să fiți implacabili. Omenia siropoasă, vapoasă, filozofică n'are ce căuta aici. Am crezut și eu o clipă că această omenie poate purta vestigii de sinceritate, dar curând mi-am dat seama ce ascunde realitatea; sub aspectul unei filozofii umanitare se ascundea cel mai acut interes de rasă, al unei rase care se voia stăpână peste tot și a unor principii abstracte în spatele cărora se găsea o religie profitoare în dauna unei națiuni covârșită de nevoi, - și ca noi erau multe națiuni.

Prin urmare să folosim acest moment istoric și să curățim pământul românesc și națiunea noastră de toate nenorocirile care le-au abătut veacurile asupra acestui pământ în care n'am putut fi stăpâni. Este un ceas când suntem stăpâni pe teritoriul nostru : să-l folosim. Dacă este nevoie, să trageți cu mitraliera. Dacă se întâmplă ca soldații și ofițerii români să fie împușcați pe la spate, sau scuipați și loviți cum au fost loviți anul trecut, să fiți fără cruțare. Nu se poate admite ca soldații români să fie din nou generoși cu toți acești ticăloși cari răspund la ospitalitatea și generozitatea de veacuri a Românilor, cu trădare, cu infamie și cu crimă. La aceasta răspundem cu tot ceace se cuvine. Chiar Români cari au ajuns să fie rățaciți și au intrat în valul de anarhie și de întuzerac al bolșevismului, chiar și aceștia vor fi nimicți fără cruțare. Veți fi fără milă cu ei. Nu se poate zidi o țară și nu se poate întemeia un popor dacă nu i se fixează dela început bazele pe vâjnoșia pe care știe să o aibă.

116 3/16

Așa că vă doresc din toată inima ca dela început să vă împiedecați cât mai puțin de lucruri formale.

Când aveți obstacole de ordin militar sau unele măsuri de ordin administrativ care cer neapărat sprijinul guvernului, să-mi telefonați și sunt oricând la dispoziția dvs., iar când dificultățile sunt mai mari vin la fața locului cu avionul pentruca să terminăm scurt orice dificultate.

Ce vreau să vă rog din toată inima este ca să creați în grupul dvs. un spirit de echipă, ținând seama de misiunea istorică pe care o aveți, fiindcă aveți o misiune istorică.

Guvernul nu poate veghea la păstrarea unei ordine pe teritoriul nostru, la întreținerea granițelor și la organizarea unui regim de război și de reformă națională și în același timp să se ocupe de toate organizările provinciale, mai ales atunci când voim să așezăm țara pe baze noi.

Prin urmare, depinde totul de răspunderea dvs., de puterea dvs. de a crea, de inițiativa pe care vreți să o luați, de ceace veți întemeia dvs. acolo.

Ceace vreau să repet încă odată este să vă liberați de tot spiritul tradițiilor și formelor și să vă gândiți că trecem printr'un moment istoric în care trebuie să lucrați cu rapiditate.

De îndată ce vom ajunge să liberăm țara noastră de o serie întreagă de servituți grele, atunci se va pune fără în- doială problema unei reconstrucții pe baze serioase, de asprime în măsura principiilor și în executarea obligațiilor care derivă din ele. Până atunci libertate vastă pe această linie mare. Să restabilim economicește neamul acesta. Aceasta este preocuparea fundamentală.

De aceea am ținut să-l rog pe dl. Strihan să convoace mâine toată comisia legislativă și să scoată din principiile dela aceste două Consilii de Miniștri, din normele date aici privitoare la activitatea inițială a administrației, să scoată un inventar sumar de principii și reguli, pentru- ca să știe toți prefecții, toți magistrații, toți

127 344

inginerii, toți agronomii, toți cari se duc acolo că dacă se vor conduce după vechiul spirit și vor lucra după vechile metode, nu vom face nimic. Ini iau răspunderea în mod formal și spun că nu există lege. Cum veacuri întregi pentru neamul acesta nu a existat lege, ci a existat lege împotriva lui, cum anul trecut în 1940 nu a existat lege pentru neamul românesc ca să-și prăvălească pământurile sub suveranității străine, să-și distrugă proprietatea, religia și viața sub dominația bolșevică, astăzi nu există lege pentru neamul românesc în fața drepturilor sfinte de a se intrupa și de a-și reconstitui ființa națională. Nici o lege. Două-trei săptămâni nu fac nici o lege pentru Basarabia și Bucovina. Toate conflictele de lege ce se vor ivi, problemele de naștere de crime și de represiune și sistemul de pedeapsă pe care va trebui să-l aplicăm îl vom face. Vom crea legi speciale pentruca să rezolvăm problema conflictelor legilor provinciale, dar în nici un caz nu ne mai oprim în fața unor dispozițiuni legale, ca să le introducem astăzi pentruca mâine să le călcăm noi cei dintâi.
Deci fără forme, cu libertate completă. 7

Pentru administrație deasemeni nu vă mai puneți probleme de ordin formal. Aveți o misiune de îndeplinit. Acolo unde ~~este~~ comandamentul militar nu există, comunicați Marelui Cartier; acolo unde administrația nu se supune, să-mi comunicați mie, ca să cer d-lui ministru de Interne să ia măsurile necesare pentruca dispozițiunile dvs, să fie executate fără șovăire.

Prin urmare, drum bun.

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii:

Domnule președinte, mulțumim d-lui general Antonescu pentrucă ne-a ales pe noi ca să aducem la înlăptuire această operă într'un moment solemn în viața neamului românesc.

Vă mulțumim dvs. pentru sugestiile pe care ați binevoit să ni le dați și vă asigurăm că vom face tot

128

318

posibilul pentru a duce misiunea noastră la bun sfârșit.

Dl. prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului : Cu Dumnezeu înainte. Vă doresc din toată inima să răsbunați ceea ce am pierdut de atâtea ori,

Dl. general C. Voiculescu, subsecretar de Stat la Ministerul Muncii: Imi iau toată răspunderea.

- Ședința se ridică la ora 17,45.

Stenografiat de :

D. Fierăscu - I. Vasilescu.

pentru corectitudine

4 Fierăscu i.c.v.

Stenograma Consiliului dela 8 Iulie 1941

de 26 pagini

Seful Serviciului Consiliilor

A. Ivascu

